

Poes blijft poes in it Frysk

AREND VAN DER MEULEN

LEEWARDEN De nieuwe woordenlijst voor het Fries komt er wel, maar het wordt niet verplicht deze te gebruiken.

„Wy wolle it taalferskaat yn Fryslân behâlde, dêrom is it brûken net ferplichte”, aldus gedeputeerde Jannewietske de Vries. De nieuwe lijst is opgesteld door de Fryske Akademy. Die kwam meteen met voorstellen voor een beperkte aanpassing van de spelling. Zo wordt de oe-klank straks over het algemeen met een û geschreven.

Daarop kwam vorig jaar veel kritiek van vooral schrijvers die een boek een bûk en een poes een pûs zagen worden. Zo ver komt het niet. Woorden die in het Nederlands met oe worden geschreven, houden die oe ook in het Fries. Verder wordt de ieu-spelling vervangen door iuw en komen er regels voor het gebruik van de f, de v en de s in vreemde woorden. Zo wordt televyzje straks met een f geschreven.

„It binne beheinde oanpassings”, aldus Jannewietske de Vries. Ze is er blij mee. „Hjir wie grut ferlet fan. No binne der dúdlike regels en dat makket it Frysk makliker om te skriuwen.” Douwe Kootstra van onderwijsorganisatie Cedin onderschreef dat. „It ûnderwiis sit hjir om te springen. It Frysk moat sa dúdlik en maklik mooglik wêze.”

De nieuwe woordenlijst en spellingsregels maken deel uit van het Taalweb, een nieuwe site van de Fryske Akademy, waarop een uitgebreide taalhelp wordt gegeven. Niet alleen staan de woordenlijst en alle spellingsregels er online, ook is er een automatisch vertaalprogramma beschikbaar en kunnen alle Friese woordenboeken worden geraadpleegd. Anne Dijkstra van de Akademy heeft er jaren aan gewerkt en demonstreerde de werking gisteren.

De site wordt pas openbaar wanneer Provinciale Staten in december akkoord gaan met de lijst. De staten

Voorbeeld van de nieuwe spelling in de Taalspiegel, tot 1990 een vaste taalrubriek in de LC, getekend door Piet Rodenhuis.

deden dat al eerder, maar maakten een voorbehoud toen de Friese schrijvers vorig jaar te hoop liepen.

Taalkundige Pieter Breuker, een van de leidsmannen van het verzet, is teleurgesteld dat de tegenstanders

niet zijn gekend in de oplossing die de Akademy heeft gekozen, temeer daar hij uitgebreid met de Akademy heeft gesproken over de bezwaren. Hij wil pas oordelen als hij het Taalweb ook zelf heeft gezien.

Fan krommels nei krûmels

Ald: Der is wat omfûtere op dy standertlist.

Nij: Mar it foeterjen hat neat úthelle.

Ald: Hy wie net yn in wûps klear.

Nij: No ja, wa brûkt yn 't Frysk it wurd woeps noch?

Ald: Guon seagen oars al spoeken.

Nij: Foar spûken hoege jo net bang te wezen.

Ald: Nim no in tûfe hier.

Nij: In toefe hier is eefkes wennen.

Ald: En wurdt in koets no kûts?

Nij: Nee, want yn 't Standertnederlânsk is it ek in koets.

Ald: Mar in koetse(bei)beam dan?

Nij: Dy skriuwe wy tenei as kûtse(bei)beam.

Ald: En hoe komt it mei droege woarst?

Nij: Dy drûge woarst smakket der net minder om.

Ald: Sjogge jo it ferskil tusken boek en boek?

Nij: Dat is mei boek (bg. in roman) en bûk (in beam) no oplost.

Ald: Dat kastke is noch gjin ieu âld.

Nij: As it âlder is as in iuw, is it antyk.

Ald: In ynwenner fan Seelân wie in Sieu.

Nij: Hy is no in Siuw wurden.

Ald: Ik sjoch hast gjin televyzje.

Nij: Dêr feroaret in nije telefyzje neat oan.

Ald: Ik begjin derfan te hyperventilerjen.

Nij: Hyperfentilaasje wie dochs al in frjemd wurd.

Ald: Jout in standertlist de learaars noch de romte?

Nij: Nee, de rûmte is beheind.

Ald: Mar it giet meast mar om krommels.

Nij: Krûmels sille jo bedoele!